

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 236

гр. Велико Търново, 17.03.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО в закрито заседание на седемнадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Георги Драгостинов

Членове: Евгений Пачиков
Йордан Воденичаров

като разгледа докладваното от Йордан Воденичаров Въззивно частно гражданско дело № 20224100500183 по описа за 2022 година

За да се произнесе взе предвид:

Производство по реда на чл.274 и сл., вр. с чл.248, ал.3 от ГПК.

Предмет на подадената от името на КР. Н. К., с ЕГН: ***** от гр.Г.Оряховица, ул.“П.К.Яворов“ № 4, вх.Б, ет.1, ап.12 чрез пълномощника му – адвокат Н.К. от ВТАК, частна жалба е *определение* № 29/05.01.2022 г. по гр.д.№ 694/2021 г. на ГОРС, санкциониращо чрез отхвърляне по реда на чл.248 ГПК молбата му за изменение на постановеното по делото определение 1283 /29.11.2021 г. , с което е осъден като ищец на основание чл.78, ал.2 ГПК да заплати на ответника „Е.П.П.“ АД , с ЕИК, със седалище и адрес на управление : гр.Варна , бул. Владислав Варненчик № 258 , Варна Тауърс-Г сумата 360 лева , представляваща заплатено адвокатско възнаграждение , насочена/ частната жалба/ към отмяната му и молбата – уважена. Същата включва своевременно претендирано и неудовлетворено от съда право на разноски за присъждане на сумата 50 лева , представляваща заплатена държавна такса за разглеждане на предявения иск/ водене на делото/ , както право на адвокатско възнаграждение за присъждане на сумата 300 лева в полза на адвоката на ищеца на основание чл.38, ал.2, вр. с ал.1, т.2 ЗА.

Наведени са оплаквания за неправилност на определението , в чиято основа са незачетени от съда доводи , че обстоятелствата на случая не осъществяват двете кумулативно свързани предпоставки на хипотезата на чл.78, ал.2 ГПК , за да е приложимо съдържащото се в тази разпоредба правило за изключване на отговорността за разноски на ответника, както и вменяване на тази тежест на ищеца.

В срока по чл.276, ал.1 ГПК другата страна е оспорила жалбата с доводи в обратния смисъл.

Частната жалба е процесуално допустима и основателна.

Предявен е иск за връщане на сумата 95 лева представляваща сбор от наказателни такси за възстановяване на прекъснато електрическо захранване на обекта/ по 19 лева /, предявен с доводи да са платени при начална липса на действително съществуващо правно основание / изначално недължимо плащане - чл.55, ал.1, пр.1-во ЗЗД / през 2019 и 2020 г. от ищеца в качеството му на клиент- потребител на ответното търговско дружество за

доставяна му електрическа енергия. Поради юридическия факт на удовлетворяване на съдебно претендираното вземане чрез плащане, направено след получаване на преписа на исковата молба, искът е оттеглен / чл.232 ГПК/и производството -прекратено. С отделно определение от 29.11.2021 г. съдът е разрешил спора между страните коя от тях следва да понесе отговорността за разноските на другата страна с горния правораздавателен резултат.

Произнасянето по частната жалба е обусловено от отговора на въпроса : дал ли е с поведението си ответникът *повод за завеждане на делото*, т.е. предизвикал ли е без правомерно основание модела на материалноправен спор, очертан с твърденията в исковата молба ?

Отговорът е положителен.

Поведението на ответника ще е такова, че дава повод за завеждане на делото по обратния смисъл на чл.78, ал.2 ГПК, тогава когато поставя ищеца в необходимост да търси съдебна защита на правото си : то да е нарушено/ застрашено / неудовлетворено в една обективна ситуация на голословно непризнание, някакво обосновано оспорване, признание, но с отказ за изпълнение, действия, противни на онова, което трябва да се стори, за да се постигне някакъв правомерен резултат или неотзивчивост/ мълчание и/или просто *бездействие на длъжника*, когато е бил длъжен да действа/ изпълнява, без да е поканен от кредитора и т.н.

Процесуалният закон не урежда извънсъдебно отправената покана на ищеца до ответника като добавъчно обстоятелство, с чието настъпване и последвалото неизпълнение на съответното задължение да е налице онзи абстрактен модел на неоснователно предизвикан от поведението на втория материалноправен спор, покриващ понятийния израз „дал повод за завеждане на делото“ като условие за пораждаване на отговорността му за разноски. Следователно ако не е настъпило, тази отговорност да отпада, т.е. да е покрито съдържанието на понятийния израз „не е дал повод за завеждане на делото“ по смисъла на чл.78, ал.2 ГПК.

Разбира се има и изключения/ включително предвидени и в специален закон- вж. например чл.380, ал.1 КЗ /, сред които и някои по-особени „*гранични*“ случаи, какъвто обаче не е настоящия.

Поканата до ответника/ длъжника/ разгледана в материята на отговорността за разноски, по общо начало би могла да се счита като едно пожелателно действие на ищеца/ кредитора/ с цел да провери дали *реално съществува* или не, материалноправен спор между страните/ в зависимост от конкретното отношение на ответника, което може да бъде несъгласно или съгласно, потвърдено с действия на изпълнение / при дадена ситуация, годна да го породят или по същината си показваща *абстрактен модел* на породен такъв. Тя, разбира се е и правно средство, поставящо длъжника в положение на забава, щом няма предвиден срок за изпълнение, с някои произтичащи от закона материалноправни последици, една от които при паричните задължения е правото на обезщетение на кредитора в размер на законната лихва - чл.84, ал.2, чл.86, ал.1 ЗЗД.

Случаят разкрива създадена в момента на плащането на така наречените „наказателни такси“ обективна ситуация, годна да породи материалноправен спор, тъй-като още в него момент е възникнало *по силата на закона* задължението на ответника да върне на ищеца неправомерно събраната сума- чл.55, ал.1 ЗЗД, без да е от значение обстоятелството дали това задължение е битувало като налично в субективните му представи / т.е. в представите на съответните длъжностни лица на дружеството /, т.е. дали е знаел, че дължи или не, мислел е, че съществува основание за плащането и т.н.

Това е така, защото по начало незнанието не е оправдаващо за неизпълнението обстоятелство/ особено незнанието на закона /, щом длъжникът е могъл и е трябвало да знае за възникналото му задължение, тъй-като то произтича от самия закон, същият е търговец и е длъжен да положи грижата на добрия търговец/ чл.302 ТЗ/ с оглед общото изискване за проява на добросъвестност/ чл.63, ал.1 ЗЗД/ в отношенията му с другата страна, което на още по силно основание е така при положение, че тя като потребител е по слабата.

Нещо повече дори – тук не е трябвало въобще да се стига до разглежданата обективна ситуация, т.е. да не се събират „таксите“, понеже събирането им не е просто факт на неволна грешка, но не е нужно този въпрос да се обсъжда, тъй-като е свързан по същество с обстоятелствата/ показател за началната липса на правно основание/, породили самото вземане за връщане на платеното.

Материалноправният спор е породен и съществуващ преди завеждане на делото именно от поведението на ответника, тъй-като от възникване на задължението му до датата на предявяване на иска е изминало достатъчно дълго време на бездействие, което правният разум не търпи и определя като неизпълнение, нарушаващо облигационното право на ищеца, поставяйки го в ситуация на неудовлетвореност. Това задължение е парично, поради което е *носимо*, т.е. длъжникът трябва да потърси кредитора с цел да изпълни, а не обратното – чл.68, б.„а“ ЗЗД. Законът е повелявал на ответника/ „кани го“/ да изпълни и не му е била нужна покана от ищеца. Вземането на втория е възникнало и е добило веднага състояние на изискуемост / могъл е, но не е бил длъжен да иска изпълнение / още в дните, в които е направил плащанията. Ако би се признало значението на поканата, такова каквото ответникът настоява съдът да признае в материята на отговорността за разноски спрямо конкретния случай, на практика би значело тя да се приравни на условие за настъпване на изискуемостта на вземането, т.е. в основание за „преместване напред във времето“ на момента на изпълнение на насрещното задължение.

Бездействието в очертания смисъл е дало повод за завеждане на делото и затова не е приложимо правилото на чл.78, ал.2 ГПК за изключване на отговорността на ответника за разноските и съответно поемането ѝ от ищеца.

Фактът на връщане на платеното след получаване на преписа на исковата молба е логически показател за своеобразно осмислено признание на вземането/ задължението, т.е. че е породено поради обстоятелствата, изложени в исковата молба, очертали модел на

извъндоговорно облигационно отношение на начална липса на правно основание/ обикновено никой не плаща , ако не дължи /. Макар и да е оттеглен иска по тази причина, по аргумент за противното от нормата на чл.78, ал.2, с която принципно се разрешава въпроса кога отпада отговорността за разноси на ответника , щом той е дал повод за завеждането на делото , би било правно нелогично и несправедливо да се отрече правото на разноси на ищеца, понеже законът *изрично* не му го предоставял в такава хипотеза!? Вярно е , че *изходът* на делото/ дали е уважен изцяло или отчасти иска , съответно-отхвърлен изцяло или отчасти/ е източник на разрешението/ регулатор/ как ще се разпреди между страните отговорността им за разноси към другата, но тези правила / чл.78, ал.1, ал.3 ГПК/ са замислени като приложими в чистата хипотеза , когато спорът между страните реално продължи до края на устните състезания и няма до този момент удовлетворяване на правото/ и признание от ищеца за удовлетворяването му / - предмет на исковата защита. Щом отговорността за разноси е изградена върху идеята за неоснователно предизвикан материалноправен спор и тя се понася от ищеца , *независимо от изхода* му , когато ответникът с поведението си преди завеждане на делото не го е предизвикал и е признал иска, то тя ще се понесе от втория *независимо* че е оттеглен или отхвърлен хвърлен иска , когато оттеглянето или отхвърлянето му е единствено поради посочената по горе причина / погасяване на задължението след завеждане на делото / и го е предизвикал.

Разноските на ищеца възлизат на сумата 50 лева , представляваща заплатена държавна такса за разглеждане на делото по предявения иск.

Пълномощникът му е упражнил правото си по чл.38, ал.2 ЗА да иска присъждане на адвокатско възнаграждение за осъществената безплатна защита по производството. От представения договор за правна защита и съдействие се вижда, че тя е поета в полза на материално затруднено лице- ал.1, т.2 ЗА. Определено съгласно чл.7, ал.2, т.1 на Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, вземането възлиза на сумата 300 лева и подлежи на присъждане, тъй-като насрещната страна е осъдена за разноси и защитата е реално осъществена.

По изложените съображения, обжалваното определение търпи санкция на отмяна , при което молбата по чл.248, ал.1 ГПК подлежи на положителна санкция .

Предвид горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 29/05.01.2022 г. по гр.д.№ 1694/2021 г. на ГОРС, санкциониращо чрез отхвърляне по реда на чл.248 ГПК молбата на КР. Н. К., с ЕГН: ***** от гр.Г.Оряховица, ул.“П.К.Яворов“ № 4, вх.Б, ет.1, ап.12 за

изменение на постановеното по делото определение № 1283 /29.11.2021 г. , с което е осъден като ищец на основание чл.78, ал.2 ГПК да заплати на ответника „Е.П.П.“ АД , с ЕИК, със седалище и адрес на управление : гр.Варна , бул. Владислав Варненчик № 258 , Варна Тауърс-Г сумата 360 лева , представляваща заплатено адвокатско възнаграждение, като *незаконосъобразно*.

ИЗМЕНЯ определение № 1283/29.11.2021 г. , санкциониращо въпроса за отговорността за разноси на страните по делото , като диспозитивът му придобива следното съдържание :

ОСЪЖДА „Е.П.П.“ АД , с ЕИК, със седалище и адрес на управление : гр.Варна , бул. Владислав Варненчик № 258 , Варна Тауърс-Г да заплати на КР. Н. К., с ЕГН: ***** от гр.Г.Оряховица, ул.“П.К.Яворов“ № 4, вх.Б, ет.1, ап.12 сумата 50 / петдесет / лева , представляваща направени по производството разноси.

ОСЪЖДА на основание чл. 38 ал.2, вр. с ал.1, т.2 ЗА „Е.П.П.“ АД , с ЕИК, със седалище и адрес на управление : гр.Варна , бул. Владислав Варненчик № 258 , Варна Тауърс-Г да заплати на адвокат Н.И. К. от ВТАС сумата 300 лева , представляваща адвокатско възнаграждение.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____